

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור על-ידי
צעירי אגודת חב"ד - המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

יש חדש

יום הולדת הרש"ב

ביום חמישי הבא, כ' במרחשוון, יחול יום הולדתו (בשנת תרכ"א) של הרבי הרש"ב (רבי שלום דובער) מליובאוויטש, נשיאה החמישי של חסידות חב"ד ומייסד ישיבת תומכי-תמימים. בקהילות חב"ד ברחבי הארץ יהיו התועדויות חסידיות לרגל היום המיוחד. רבים יבואו ביום הזה לתפילות וללימוד בישיבות תומכי-תמימים, להתחבר מחדש להוויית הישיבה, שמעניקה את החינוך החסידי המיוחד, על-פי היסודות שהניח מייסדה.

הכינוס הארצי במוצ"ש

במוצאי השבת הבאה, פרשת חיי שרה, כ"ב במרחשוון, יהיה א"ה בכפר חב"ד הכינוס הארצי ה-52 של חסידי חב"ד. הכינוס יהיה באולם בית הכנסת 'בית מנחם', בשעה 8:30 בערב, ובו יישאו דברים רבנים, משפיעים ושלוחים. הכינוס מתווה את קווי-הפעולה לשנה זו, והוא גם משמש מעמד קבלת-פנים לחוזרים מהשיחה בחודש החגים בחצר הרבי. פרטים בצעירי חב"ד 03-9607588.

זמירות מבוארות

רוצים לדעת מה פירוש המילים "אלוקים תן במדבר הר", המופיעות בזמירות שבת? המהדורה החדשה של זמירות שבת עם פירוש שי למורא תבאיר הכול. הרב שמואל-יהודה וינפלד מגיש את בכל מכל כל - סדר זמירות שבת באותיות מאירות עיניים ועם ביאור שווה לכל נפש. טל' 02-5370179.

זמני השבוע

ניווירוק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
4:24	4:57	5:16	4:34
5:24	5:58	6:09	5:31

הכנה לבר-מצווה
עושים בבית חב"ד
*3770 מוקד חב"ד

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 973-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

מורשת החסד של אבינו הראשון

הנטייה הטבעית של יהודים להירתם למען הזולת ולפתוח את היד להגשת עזרה - היא מסימני האופי של האומה. צדקה מלשון צדק

תלמידי בני-ישראל סופנים את מורשת החסד של אברהם

יודע שהכסף ניתן לו מאת הבורא כדי שיעשה בו מצוות ומעשים טובים, וזאת הוא עושה. זה הצדק, זה מה שהוא צריך לעשות.

יהודי מאמין, כי הצדקה היא גם הכלי שעלי-ידו זוכים ליותר ברכה והצלחה. כשהיהודי מוכיח במעשיו שהוא נוהג בכסף שניתן לו ב'צדק' ומעביר אותו ליעדיו האמיתיים, הקב"ה נותן לו עוד ועוד מידו המלאה והרחבה.

חינוך לערכים

לצדקה גם חשיבות גדולה להתמודדות עם תאוות הממון, הגואה בימינו. אין כמצווה זו כדי לחנך את האדם לוותר על האנוכיות ועל טיפוח החומרנות, ולהעדיף את הערכים הרוחניים של עזרה לזולת וסיוע למוסדות נזקקים.

אין גם דבר המשמח את הנפש כמו ההרגשה, שבכספנו נעשים מעשים טובים: ילדים לומדים תורה, באה הקלה לסבלם של חולים, מוארות עיניה של משפחה במצוקה. לכן יש להשתדל להרבות במתן הצדקה, ולהקפיד שבכל בית תימצא קופת צדקה (וכדאי שלכל ילד וילדה תהיה קופת-צדקה משלהם).

הצדקה גם מקרבת את הגאולה ועלי-כן היא חיונית במיוחד בימים האלה, כשאנו מבקשים להחיש את בואו של משיח צדקנו.

מותו של היהודי הראשון, אברהם אבינו, נקשרת בתודעתנו עם שתי תכונות ברוטות, הקשורות אחת בחברתה: האחת, אמונה לוחטת בקב"ה; והשנייה, נדיבות-לב בלתי-מוגבלת ורצון עז לגמול חסד, להכניס אור-חיים, לעזור לזולת.

מורשת החסד נהפכה לסימן-היכר לעם היהודי, במרוצת הדורות התפתחו בעם-ישראל מפעלי עזרה וחסד מופלאים. הנאמנות ההדדית של היהודים הייתה ידועה היטב גם לגויים, והם ניצלו אותה לא-אחת. הישרדותו של עם-ישראל, על-אף הרדיפות והצרות שעברו עליו, נזקפת במידה רבה ללמפעלי החסד שתמכו בחלשים ולא הניחו להם להתמוטט.

ספק אם יש מדינה בעולם שיש בה מערך אדיר כזה של מפעלי עזרה וחסד על בסיס התנדבותי. בתי-תמחוי ומרכזים לחלוקת מצרכי מזון; גמ"חים (קרנות גמילות-חסדים) שמעניקים הלוואות בלי ריבית; ארגוני 'שפרה ופועה' המסייעים לילודות בתקופה שלאחר הלידה; ארגונים להשאלת ציוד רפואי; מפעלי 'הכנסת כלה', ועוד ועוד.

נאמנות לפיקדון

הנטייה הטבעית של יהודים לפתוח את היד למתן צדקה - היא מסימני האופי של האומה. חז"ל אומרים שגמילות-חסדים היא אחד משלושת הסימנים שמאפיינים את בני העם היהודי. ואכן, אנו רואים כי תכונה זו של צדקה ועשיית חסד באה לידי ביטוי בולט אצל העם היהודי, גם אצל מי שלא נתחנכו על ברכי התורה והמסורת (אם-כן כי החינוך גורם לה להיות מוגברת וחזקה יותר).

תפיסת הצדקה ביהדות גורסת שסכפו של אדם אינו שלו, אלא הוא בבחינת פיקדון שהופקד בידיו על-ידי הקב"ה. אחת הדרכים שבאמצעותן הבורא מפרנס את הבריות היא על-ידי שהוא נותן לבני-אדם מסויימים יותר כסף, כדי שהם יפרנסו את הנזקקים.

זו גם המשמעות הטמונה במילה 'צדקה'. אינו אומרים 'חסד', 'טובה', 'רחמנות' - אלא 'צדקה', מלשון צדק. כאשר אדם נותן צדקה אין הוא עושה 'טובה'. הוא נוהג כאדם ישר והגון, שמעביר את הפיקדונות המופקדים בידו ליעדם. הוא

ההכרה באלוקים שהנחיל אברהם

הוא כל קיומו והווייתו ואין לו מציאות לעצמו.

הכנה לגאולה

יתרה מזו: אברהם חיבר את שם הוי"ה, המציין את האלוקות שלמעלה מגדרי העולם, עם העולם, ובכך העמיק עוד יותר את האחדות האלוקית, וגילה שגם העולם המוגבל והנחות מביא לידי ביטוי את האלוקות האין-סופית שלמעלה מגדרי הבראיה.

ידוע ש"מעשה אבות סימן לבנים". פעולותיהם של האבות יש בהן הוראת-דרך והענקת כוח לבנים. זו גם המשימה המוטלת על הבנים, על בני-ישראל בכל הדורות - להפיץ את האמונה בקב"ה בעולם כולו. אין להסתפק בהנחלת עצם ההכרה בקיומו של בורא לעולם, אלא צריך שהעולם כולו יכיר כי הקב"ה הוא "אל-עולם", כי כל הווייתו וקיומו הוא הקב"ה. על-ידי פעילות זו תבוא הגאולה האמיתית והשלמה שבה יתגלה הכוח האלוקי לעין-כול, והעולם כולו יראה ש"אין עוד מלבדו".

(תורת מנחם התוועדויות תשמח כרך א, עמ' 443)

שם הוי"ה מציין את הכוח האלוקי שמעל גדרי העולם, עד שלגביו העולם כולו הוא בבחינת אין ואפס. לעומת זה, שם אלוקים מציין את האור האלוקי המצומצם והמוגבל, הקשור עם העולם. וכך נאמר: "בראשית ברא אלוקים", כי שם אלוקים קשור עם העולם. מדוע אפוא נאמר כאן כי אברהם קרא "בשם הוי"ה"?

הקב"ה 'אל-עולם'

יש בפסוק הזה עוד דבר הדורש תשומת-לב. לכאורה היה צריך להיכתב "אל-עולם", שמשמעותו כי הקב"ה הוא האלוקים השולט בעולם. מה פירוש "אל-עולם", שפירושו כי הקב"ה והעולם הם כביכול דבר אחד?

אלא שזו הייתה פעולתו של אברהם אבינו: הוא לא הסתפק בהסבר על קיומו של אלוקים שברא את העולם ושמנהיג את העולם, אלא ביאר להמונים כי הקב"ה והעולם אינם שני דברים נפרדים. היה אפשר לחשוב שהעולם הוא מציאות לעצמו, אלא שיש מציאות חזקה ממנו, השולטת עליו - הקב"ה. אברהם ביאר כי העולם אינו מציאות לעצמו כלל, אלא הקב"ה

פרשתנו מספרת על הברית שכרת אברהם עם אבימלך ועל השבועה שנשבעו זה לזה. על שם השבועה הזאת נקראת הבאר שחפר אברהם - באר-שבע. לאחר מכן התורה מספרת: "וייטע אשל בבאר-שבע ויקרא שם בשם ה' אל-עולם".

מה הקשר בין נטיעת האשל ובין הקריאה בשם ה' חז"ל מסבירים ש'אשל' הוא פונדק לאורחים. אברהם אבינו בנה פונדק לאורחים ובאמצעותו "הקריא לשמו של הקב"ה בפי כל עובר ושב". הוא לימד את אורחיו להכיר בבורא-עולם ולהודות לו.

קרא בשם הוי"ה

בפשטות עולה שאברהם הסביר לאורחיו כי יש אלוקים שברא את העולם ושמנהיג את העולם, אולם דיוק בלשון הפסוק מעלה כי אברהם הסביר דבר עמוק הרבה יותר. אילו היה מסתפק בהסברת קיומו של אלוקים הייתה התורה צריכה לומר כי הוא קרא "בשם אלוקים". התורה אומרת: "ויקרא שם בשם הוי"ה אל-עולם".

אמרת השבוע

לבוסט ברפש

רבה של לודז', רבי אליהו-חיים מייזל, נכנס פעם אחת אל ביתו של אחד מעשירי העיר, כדי להתרימו לצדקה. אותו עשיר היה אדם גס-רוח ונהג להקניט את מי שבאו אליו בבקשת עזרה.

בחן העשיר את דמותו של הרב וראה כי הוא נועל ערדליים לרגליו. קרא העשיר: "רואה אני שבאו זמנים חדשים לישראל. ממתי רבנים נוהגים לנעול ערדליים?" (בימים ההם נחשבו ערדליים סממן מודרני).

נתן בו הרב מבט פיקח והשיב: "לפנים לא נאלצו הרבנים לבוסט ברפש כזה..."

פתגם חסידי

"חז"ל אמרו כי יותר ממה שבעל-הבית עושה עם העני, עושה העני עם בעל-הבית. יותר ממה שהאורח זקוק לבית להתארח בו, זקוק בעל-הבית לאורח לשבת" (רבי שמלקה מניקלשבורג)

ניסיון העקדה | מאת הרב אליעזר ברוד

מן המעיין

ניסיון לטובה

"והאלוקים ניסה את אברהם" (בראשית כב, א). כאשר הקב"ה יודע בצדיק שיעשה את רצונו וחפץ להצדיקו, יצווה אותו בניסיון, כי כל הניסיונות שבתורה הם לטובת המנוסה.

(רמב"ן)

אמר: 'אבי'

"ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי, ויאמר הנני בני" (בראשית כב, ז). לא נאמר מה אמר לו יצחק, הדבר היחיד שאמר יצחק לאביו הוא פעמיים את המילה 'אבי'. זאת כדי לעורר את רחמי האב על הבן, ובכך יגדל הניסיון ביתר שאת.

(רבי יצחק מוורקה)

שבחים הדדיים

אברהם ויצחק זקפו את מעלת העקדה איש על רעהו. בעוד יצחק מעלה על נס את אביו - "ויאמר אבי" - האב המוכן להעלות לעולה את בנו-יחידו שנוולד לו בהיותו בן מאה שנים, משבח אברהם את יצחק בנו - "הנני בני" - המוכן למסור את נפשו.

(רבי מנחם-מענדל מרימנוב)

מלחמה בסבך

"וירא והנה איל אחר נאחז בסבך" (בראשית כב, ג). הקב"ה הראה לאברהם אבינו שיש עקדה

ממין אחר, והוא מה שהאדם "נאחז בסבך" - נלחם בסבך היצר שבו הוא לכוד.

(ה'חזוה' מלובלין)

אהבה לקו ההפוך

"אשר אהבת את יצחק" (בראשית כב, ב). אדם מתענג דווקא מדברים שהם הפך טבעו, כמו שביום חם האדם רוצה מים קרים דווקא. לכן אברהם, שמידתו מידת החסד והאהבה, אהב את יצחק, שמידתו גבורה ויראה.

(דרך מצוותיך)

התרחק מהרחמים

"וירא את המקום מרחוק" (בראשית כב, ד). בוהר נאמר ש"וירא את המקום" רומז שאברהם ראה את יעקב, שנאמר בו (בראשית כח) "ויקח מאבני המקום". כי הובלת בן לשחיטה הרי זו אכזריות גדולה, ולכן היה אברהם צריך לראות את מידתו של יעקב, מידת הרחמים - "מרחוק"; היה עליו להתרחק ממידת הרחמים של יעקב.

(המגיד ממזריטש)

הנשמה מתעלה

כאשר הנשמה יורדת למטה ומתלבשת בגוף ובנפש הבהמית, המעלימים ומסתירים את אורה, והיא מתנסית בכמה וכמה ניסיונות ועומדת בהם - היא מתעלה עד שמתגלה בה עצם פנימיות נקודת הנפש.

(ספר המאמרים ת"ש)

מים בשפע

חייהם של לייבל ושושנה, עם אחד-עשר ילדיהם, התנהלו על מיינוחות. בית-המזיגה שלהם היה לשם דבר בסביבה, ולמומוחיותו של לייבל לא היו מתחרים.

במרתף הבית הקים מפעל קטן לייצור יין-שרף. לייבל טרח רבות בהכנת המשקה המיוחד, בעוד אשתו מנהלת את בית-המזיגה.

ופתאום חלה לייבל וכעבור זמן קצר שבק חיים. לא היה קץ לשיברון ליבה של האלמנה, והיא גם לא ידעה מניין תביא לחם לפיות אחד-עשר ילדיה. במלאכת הכנת היין לא היה לה שמץ של מושג. סודות הייצור ירדו עם בעלה המנוח אל הקבר.

לייבל נהג לפקוד מעת לעת את חצרו של הצדיק רבי אברהם-יעקב מסדיגורה. האישה זכרה היטב כי בכל פעם שבעלה שב מהרבי הייתה רוחו טובה עליו. בצר לה החליטה לנסוע אל האדמו"ר לבקש את ברכתו. בכי ובדמעות סיפרה את סיפורה, והצדיק האזין לכל פרט בחמלה וברחמים. לבסוף העניק לה את ברכותיו ועודד אותה לשים את מבטחה בקב"ה.

חודשיים עברו והמצב החמיר. הנושים החלו לפקוד את הבית, וביניהם נציגי הפריץ, שלייבל נשאר חייב לו סכום לא-מבוטל.

האישה שבה אל בית הצדיק, והפעם לא הסתפקה בברכה. ברוב מצוקתה החלה להעלות לפניו רעיונות כיצד יוכל הקב"ה לעזור לה. היא הציעה, למשל, שאולי תזדמן ברחוב בדיוק בשעה שהפריץ יוצא לטייל, וכשריד ממרכבתו ייפול ארנקו מכיסו, והיא תזכה בכסף שבארנקו...

"הלוא לפריץ לא חסר דבר, ואילו אני אוכל להחזיר את חובותיי לפריץ. כך גם יקבל את כספו וגם לי ישאר מעט למחיה...", סיימה לשזור את חוט דמיונותיה.

בכאב וברחמים הביט הצדיק באישה המרה, והשיב לה בנחת: "איננו צריכים לתת עצות לקב"ה. הוא ידע בעצמו כיצד לעשות זאת."

בוקר אחד, בשעה שהאישה הייתה מוחץ לבית, נשמעו דפיקות בדלת. הבן הגדול, בן החמש-עשרה, ניגש לפתוח, והופתע לראות מולו את הפריץ בכבודו ובעצמו.

"היכן אבא?", שאל הפריץ. הנער

סיפר כי זה זמן אביו איננו בין החיים.

"מה אתה אומר!", קרא הפריץ, מופתע, "אני ממש מצטער. לא שמעתי על כך". אך מיד ניגש לעניין שלשמו בא: "הייתי קונה יין אך ורק אצל אביך. בעוד כשבועיים אני מחתן את בתי ואני זקוק לכמויות גדולות של משקה מעולה, כפי שידע אביך להכין".

מאז פטירתו של לייבל עמד מרתף

הבית שמים. החביות נותרו ריקות. רק כמה חביות מולאו במים, כדי לנקותן משיירי היין.

הנער ענה כי החביות ריקות וכי היין שם. אולם הפריץ היה משוכנע כי הנער מתנהג כסוחר ממולח, המנסה לקבל מחיר גבוה יותר על סחורתו, ואמר לו: "אשלם לך כפליים ושלושה תמורת המשקה, רק תיאות להכין לי את ההזמנה הגדולה".

מאת מנחם ברוד

לומדים גאולה

המצוות של האבות

הכנת העולם לגאולה נעשית, כידוע, על-ידי קיום התורה והמצוות, אולם לא בבת-אחת הופיעו תרי"ג המצוות. אדם הראשון קיבל מהקב"ה שש מצוות. נח ניתוספה מצווה שביעית, והללו מכונות שבע מצוות בני-נח. אחר-כך הופיעה עוד מצווה, אצל אברהם אבינו - המילה. חז"ל גם אומרים, שהאבות קיימו את המצוות עוד בטרם ניתנו. ואחרי כל זאת ניתנה לעם ישראל התורה עם תרי"ג מצוותיה.

עיון בפנימיות הדברים מגלה, כי התחולל כאן תהליך הדרגתי שהכשיר את הקרקע לקבלת המצוות בהר-סיני. השלב הראשון היה שבע מצוות בני-נח; השלב השני - המצוות שקיימו האבות; והשלב השלישי - המצוות שניתנו בסיני.

סוגים של מצוות

במצוות בני-נח ניתן לראות, בפשטות, חוקיי-סוד של חברה אנושית מתוקנת. מטרתן אינה לרומם את העולם ולקדשו, אלא להבטיח את ניהולו התקין. לעומת-זה, המצוות שניתנו בסיני מטרתן להחזיר את הקדושה האלוהית בתוך העולם, ולהכניס להתגלות האלוהית הגדולה של הגאולה. למשל, כשיהודי נוטל עור של פרה - דבר גשמי לחלוטין - ומקיים בו את מצוות תפילין, מזוזה או כתיבת ספר-תורה, הוא יוצר מציאות חדשה: 'חפצא דקדושה' (חפץ קדוש), דבר גשמי שמתקדש וסופג את הקדושה האלוהית.

זה הכוח המיוחד והמופלא שניתן לעם-ישראל בעת מעמד הר-סיני - לחבר את העולם הגשמי עם ההווה האלוהית ולקדש את המציאות החומרית. יש כאן חיבור בין שני קטבים מנוגדים - מציאות גשמית מוגבלת עם אור אלוהי בלתי מוגבל - אך הקב"ה, שהוא כול-יכול ובלתי-מוגבל באמת, העניק לעם-ישראל כוח לעשות זאת על-ידי התורה ומצוותיה.

אם-כן, לפנינו שני סוגים של מצוות: מצוות בני-נח, שהן במסגרת העולם ולצורך העולם; ומצוות התורה, שמטרתן להרים את העולם ממגבלותיו ולחברו עם הקדושה האלוהית. אך היה עוד סוג במצוות - המצוות של האבות. עדיין לא היה בהן הכוח לחבר את הקדושה עם המציאות הגשמית, אבל באמצעותן החל להאיר בעולם האור האלוהי (ולכן נאמר שעד אברהם היה העולם מתהלך באפלה, ומשבא אברהם, החל להאיר).

מצוות כמו ריח

מצוותיהם של האבות מכונות במדרש 'ריח': "כל המצוות שעשו לפניך האבות - ריחות היו". בריח אפשר לראות שתי תכונות בולטות: א) הוא אינו חלק מעצם הדבר אלא ריחו בלבד; ב) קיומו ארעי, וכעבור זמן הוא פג ומתנדף.

תכונות אלה מאפיינות גם את מצוותיהם של האבות: א) האור האלוהי שהשכינו בעולם לא היה עצם האלוהות, אלא הארה והתפשטות בלבד ממנו; ב) לא היה להם הכוח להשכיח את הקדושה בקביעות בתוך המציאות הגשמית, עד כדי הפיכתה לחפצא דקדושה. זאת, מפני שעדיין לא ניתנה התורה ועדיין לא הייתה אפשרות לחבר בין הקדושה לבין הגשמיות.

אך הייתה לאבות מצווה אחת מעין המצוות שלנו - מצוות מילה. הואיל והיא באה על-פי ציווי הקב"ה, היה בה הכוח לקדש את בשר הגוף הגשמי; ככתוב: "והיתה בריתי בבשרכם" - קדושתו בתוך בשרכם.

אמנם מצוותיהם של האבות לא קידשו ממש את המציאות הגשמית, אבל הם זיכרו את העולם וסללו את הדרך לקיום המצוות שלנו ולהחדרת הקדושה בעולם, כהכנה לביאת המשיח. ועל זה נאמר: "מעשי אבות - סימן לבנים".

הנער התאבן מרוב פחד. הוא לא הבין מה הפריץ רוצה ממנו. סבלנותו של הפריץ פקעה והוא הרעים בקולו: "מדוע אתה שותק, נער? קח אותי עכשיו אל המרתף! רצוני לראות מה נשאר שם".

בקושי גרר הנער את רגליו במדרגות. הם עדיין לא הספיקו להגיע אל החביות והפריץ כבר נהם בהנאה: "אהה, ריח של יין חריף וטוב עולה באפי...". הוא ניגש לבדוק חבית אחר חבית, וכאשר הגיע אל החבית המלאה מים שאל את הנער: "מה זה?". הנער השיב: "מים".

הפריץ לגם מעט מתכולת החבית וקרא בצהלה: "טעמו של היין הזה משובח אף יותר מהיין של אביך. ביקשת לרמות אותי, אך אני מוותר לך, בתנאי שתכין עד יום החתונה שלוש חביות של יין בטעם המשובח הזה בדיוק". באומרו זאת הוציא חבילת סטרות נאה מארנקו ותחב אותה בידי הרועדות של הנער.

הפריץ עזב את הבית, והנער רץ לספר לאימו את אשר התרחש. זו תפסה מיד את העגלה הראשונה היוצאת לסדיגורה. "רבי!", קראה בהתרגשות בבואה, "מניין נשיג עכשיו שלוש חביות של יין-שרף משובח?!".

חיך הרבי את חיכוכו האבהי ואמר: "וכי חסרים מים בנהר?! מלאו את החביות במי הנהר..."

האישה שבה לביתה תוהה על דברי הצדיק, אך עשתה כדבריו. עד מהרה סיפקו לבית הפריץ את הכמות הדרושה, וגם זכו לתוספת תשלום ביד רחבה. ובהגיע חתונת בת הפריץ יצאו כל המוזמנים מגדרם שבח היין הנפלא והנדיר, עד שהפריץ גילה את זהותו של 'המומחה' לייצור היין: נער צעיר, בנו של לייבל המוזג...

למחרת הופיעו שליחי האצילים בחצר ביתה של האלמנה. הללו ביקשו לקנות מאותו משקה מיוחד. האישה ובניה מיהרו למלא את החביות במי הנהר ומכרו את המשקה, והלקוחות חזרו וביקשו עוד. בתוך זמן קצר הייתה האלמנה יכולה להחזיר את חובותיה לפריץ ולשאר הנושים, וגם כסף רב נותר בידה לכלכלת ביתה.

עתה שבה האישה אל הרבי כדי להודות לו על ברכתו. הרבי חיך את חיכוכו הטוב ואמר: "הלוא אמרתי לך שהקב"ה אינו נזקק לעצות שלנו..."

האישה הכפרייה השיבה בתמימות: "יאמין לי הרבי, חשבתי על כל הדרכים האפשריות, אולם על רעיון כזה, שמים יתהפכו ליינ-שרף - על זה לא חשבתי..."

אברהם ושרה ומסעדת האורחים

ואנחנו משתדלים לתת את מירב תשומת־הלב."

השליח תרם כליה

לצד ניהול ארגון החסד משמש הרב לידר רב המרכז הרפואי 'קינגס קאונטי' בברוקלין. "מנהל המרכז הרפואי היה רואה אותי חולים בהתנדבות, והחליט למנות אותי לרב המקום". מה מחייב התפקיד? הרב לידר מסביר: "יהודים רבים, בעיקר שומרי תורה ומצוות, זקוקים לעזרה, באספקת מזון כשר, בבקשות מסוימות מהרופא המטפל, או בשמירת שבת".

אירוע שהתרחש בשנה האחרונה גרם קידוש שם שמים. יהודי מנתניה פנה אל הרב לידר וביקש סיוע בהשגת כליה, לאחר שנואש מלמצוא כליה בישראל. הרב לידר תלה מודעות בבתי־הכנסת בניו־יורק, וכעבור כמה ימים קיבל שיחת טלפון מהרב מנחם־מענדל מאטלס, משלוחי חב"ד בניו־יורק. "נראה לי שאני מתאים לתרום את הכלייה", אמר בפשטות. הניתוחים בוצעו, הן אצל התורם הן אצל המושתל - בהצלחה.

סיפוק מהצלחות

הרב לידר, ירושלמי במקור, התחיל את פעילותו כמורה ב'חדר'. במהלך שנת ההוראה הראשונה שמע סיפורים משני תלמידים על קרובי משפחה שלהם שחלו. "התחלתי לסייע להם וכך נשאבתי לעשייה", הוא מספר. "עם השנים נטשתי את

זר שייקלע למסעדה של הרב אברהם ושרה לידר לא יבחין בתחילה בשוני מכל מסעדה אחרת: מלצרים מגישים מנות עשירות לסועדים, משקאות במגוון טעמים ומגוון קינוחים. אך אם יעמיק להתבונן יבחין כי דבר אחד חסר - קופת תשלום. ברוכים הבאים למסעדת האורחים, בשדרת איסטון פארקווי בניו־יורק.

זה מחזה יום־יומי בשכונת קראון־הייטס. לקראת הצהריים זורמים מעוטי־יכולת לעבר המסעדה. יש מי שבעבורם זו ארוחת בוקר־צהריים־ערב. יושבים שם גלמודים ונזקקים, יתומים ואימהות חדי־הוריות. ביניהם מסייר כל העת הרב לידר, בודק למי חסר משהו. ולפעמים החסר אינו מזלג או כוס, אלא חיוך או מילה טובה.

חסד, חסד וחסד

בעשורים האחרונים נהפך הרב לידר (53), חסיד חב"ד, לכתובת לכל מי שנקלעו לבעיות, בעיקר רפואיות, בניו־יורק. הארגון שהקים, 'אהבת חסד', מספק שלל שירותים: יעוץ והכוונה בהשגת רופאים מומחים, שירות מתורגמנים, הסעות לטיפולים, מזון כשר לחולים ולבני משפחתם, וסידור שהייה ולינה לבני משפחה המבקשים להישאר בקרבת יקיריהם המאושפזים.

"כששואלים אותי מה אני מספק, אני משיב: שלושה דברים, חסד, חסד וחסד", אומר הרב לידר בחיוך. "כמעט אין בעיה שלא נתקלנו בה,

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

זרעי פשתן חייבים בברכה?

שאלה: האם צריך לברך על אכילת זרעי פשתן, הנאכלים לצורך רפואי?

תשובה: הזרעים עצמם טעמם מר, ואוכלים אותם בדרך כלל לצרכים רפואיים (כגון למניעת עצירות וכולסטרול גבוה). ממליצים לטחון אותם ולשלבם בכמויות קטנות במאכלים.

כשמערבבים אותם בסלט, למשל, מברכים על הסלט, שהוא העיקר, ובברכה עליו נכלל גם הפשתן המעורב בו. אם מוסיפים אותם למאכל ממיני דגן (למשל, דייסת חיטה), אפילו אם החיטה היא המיעוט, כל עוד הדגן ניתן לטעם ולא לדבק, הדגן הוא העיקר, ומברכים עליו בלבד.

שאלה: האם צמחים מתוצרת הארץ הנאכלים לצורך רפואי בלבד חייבים בהפרשת תרומות ומעשרות?

תשובה: צמחים מתוצרת חוץ פטורים, כמובן, מתרומות ומעשרות, שהן מהמצוות התלויות בארץ. גם צמחי מרפא הגדלים בארץ (שאינם משמשים למאכל אלא לתרופה) פטורים מתרומות ומעשרות, גם אם מגדלים אותם גידול תרבותי, מכיוון שדבר הנאכל לרפואה איננו נחשב 'מאכל אדם'.

יש שכתבו שגם צמחים שטבעונים אוכלים לשיפור הבריאות והתזונה, מכיוון שרוב בני־אדם אינם נהנים מטעמם, והשימוש בהם נעשה כ'רפואה מוגנת' ולא כמזון ממש, אינם נקראים 'מאכל אדם'. הביאו דוגמה לזה מתשובת הרדב"ז לעניין הוורד, שאף שיש מקצת בריאים האוכלים את מרקחת הוורד, אין אוכלים אותו למזון כשאר פירות, אלא לשמירת הבריאות, ולכן הוורד אינו נקרא 'עץ מאכל'.

מקורות: ברכה: תושו"ע י"ד רד"ח, ונו"כ. שו"ע אדה"ז שם סי"ד. תרומ' רמב"ם הל' כלאיים פ"א ה"ד. שו"ת הרדב"ז ח"א סי' מד. 'משפטי ארץ - מעשרות' פ"א סי' ושי"ג.

עידוד מאברהם אבינו. הרב אברהם לידר

תפקיד ההוראה והתמסרתי לעשיית חסד".

את הסיפוק הוא שואב מהעשייה עצמה וגם מהצלחות. "לא־מכבר קיבלתי הזמנה לחתונה של נערה, שנפצעה אנושות מדריסת אוטובוס. סייעתי לה רבות, גם בטיפולים וגם בשיקום. אי אפשר לתאר את ההתרגשות בחתונה הזאת".

בשבת זו מארגן הרב לידר קידוש מרכזי במסעדת הכנסת האורחים, ובה ישתתפו המתנדבים הרבים. "בכל שנה בשבת זו כולנו מתאספים ושואבים כוח מהכנסת האורחים הראשונה בעולם", הוא מחייך.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411
Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

חדש: סודות הגאולה

כל מה שצריך לדעת על הגאולה וביאת המשיח

דמותו של המשיח • תהליכי הגאולה • מה יהיה בימות המשיח • תחיית המתים • ועוד

ספר מרתק, מאיר עיניים, כתוב בסגנון קולח ובהיר, ניקוד מלא

להזמנות: טל' 1-718-6041020